

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

Кафедра здоров'я людини та фізичної терапії

Заступник декана факультету фізичного виховання та спорту
владія-
навчальної роботи та рекрутації
проф. Гавришок С. В.

Протокол № 2 від 17.10. 2018 р.

ПРОГРАМА

виробничої практики

**Клінічна практика з фізичної терапії та ерготерапії в спеціалізованих
зкладах для неповносправних**
(назва дисципліни)

підготовки _____ бакалавра _____

спеціальності _____ 227- фізична терапія, ерготерапія

освітньої програми _____ **Фізична терапія, ерготерапія**

Програма «Клінічної практики з фізичної терапії та ерготерапії в спеціалізованих закладах для неповносправних» для студентів галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія», освітньої програми «Фізична терапія, ерготерапія».

Розробник: Грейда Н. Б., к. пед. наук, доцент кафедри здоров'я людини та фізичної терапії СНУ ім. Лесі Українки, доцент

Рецензент: Белікова Н.О. завідувач кафедри теорії фізичного виховання, фітнесу та рекреації СНУ ім. Лесі Українки, д.п.н., професор.

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри здоров'я людини та фізичної терапії протокол № 2 від 18 вересня 2018 р.

Завідувач кафедри: (проф. Лях Ю. С.).

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією факультету фізичної культури, спорту та здоров'я протокол № 3 від 20.09 2018 р.

Голова науково-методичної комісії факультету (доц. Мудрик Ж.С.)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки

I. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика виду практики
Заочна форма навчання	Галузь знань: 22 - Охорона здоров'я	Клінічна
		Рік навчання <u>2</u>
Кількість годин/кредитів <u>180/6</u>	Спеціальність: 227 - фізична терапія, ерготерапія	Семестр <u>3-й</u>
		Самостійна робота 158 год.
		Консультації 22 год.
		Форма контролю: залік
	Освітньо-професійна програма: фізична терапія, ерготерапія	
	Освітній ступінь: Бакалавр	

II. АНОТАЦІЯ КУРСУ

Програма виробничої практики «Клінічна практика з фізичної терапії та ерготерапії в спеціалізованих закладах для неповносправних» складена відповідно до освітньої програми підготовки бакалавра, спеціальності 227 «Фізична терапія, ерготерапія».

Предметом практики «Клінічна практика з фізичної терапії та ерготерапії в спеціалізованих закладах для неповносправних» є основи практичної реалізації теоретичних засад фізичної терапії та ерготерапії та процесу відновного лікування з особами з інвалідністю; заходи фізичної терапії та ерготерапії для ліквідації, або компенсації рухових порушень та активності; класифікація та характеристика основних засобів фізичної терапії та ерготерапії при різних нозологіях у осіб з особливими потребами; аналізувати можливість застосування засобів фізичної терапії, ерготерапії, враховуючи показання та протипоказання в роботі з людьми з інвалідністю. Міждисциплінарні зв'язки: анатомія і фізіологія людини, основи медичних знань, науково-доказова практична діяльність у фізичній терапії.

Відповідно до переходу спеціальності «Фізична терапія, ерготерапія» до галузі знань 22 «Охорона здоров'я» та введенням нових навчальних планів підвищується актуальність та практична значущість в організації та проведенні виробничої практики студентів. Адже, виробнича практична підготовка в умовах лікувально-профілактичних закладах та реабілітаційних установах, спеціалізованих школах, спеціалізованих дошкільних навчальних закладах є основною в системі професійної підготовки фахівця з фізичної терапії, ерготерапії.

Метою практики «Клінічна практика з фізичної терапії та ерготерапії в спеціалізованих закладах для неповносправних» є сформувати систему спеціальних знань з фізичної терапії та ерготерапії при роботі з людьми з особливими потребами, ознайомити студентів із найсучаснішими методами фізичної терапії, що застосовуються у відновлювальній терапії з людьми з інвалідністю, навчити володіти техніками проведення цих заходів.

Основним завданням практики «Клінічна практика з фізичної терапії та ерготерапії в спеціалізованих закладах для неповносправних» є:

- ознайомити студентів із сучасними методами комплексної фізичної терапії та ерготерапії при різних нозологіях з людьми з інвалідністю та навчити застосовувати їх на практиці;
- навчити володіти всебічним комплексним підходом при складанні індивідуальних реабілітаційних програм для дітей з особливими освітніми потребами;

Засвоєння відповідних знань, оволодіння навичками і вміннями має глибокий практичний зміст, тому що під час реабілітації при порушеннях функцій різних органів та їх систем у осіб з інвалідністю відбувається повне відновлення або формування постійних компенсацій порушених функцій.

Основою формування знань, умінь і навичок у практиці «Клінічна практика з фізичної терапії та ерготерапії в спеціалізованих закладах для неповносправних» є відвідання бази практики, консультації та самостійна робота.

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

За результатами практики студенти повинні бути компетентними у таких питаннях:

знати:

- класифікацію та характеристику основних засобів фізичної терапії та ерготерапії в роботі з особами з особливими потребами;
- основні показання та протипоказання до застосування засобів фізичної терапії, ерготерапії на різних етапах реабілітації людей з інвалідністю;
- заходи фізичної терапії, ерготерапії для ліквідації, або компенсації рухових порушень та активності осіб з інвалідністю;
- основні симптоми та синдроми ураження нервової системи у дітей з особливими освітніми потребами;
- принципи складання індивідуальної програми фізичної терапії для людей з інвалідністю;
- анатоמו-фізіологічні особливості основних систем організму людей з інвалідністю;
- характеристику засобів фізичної терапії та ерготерапії, які застосовують у лікувально-оздоровчих закладах для людей з особливими потребами;
- здатність розуміти та описувати медичні, наукові, педагогічні, соціальні методи, пов'язані з практикою фізичної терапії та ерготерапії людей з інвалідністю.

вміти:

- провадити безпечну практичну діяльність за згодою пацієнта/клієнта з інвалідністю;
- збирати анамнез пацієнта/клієнта з інвалідністю та аналізувати, вибирати і трактувати отриману інформацію;
- виконувати відповідне обстеження, тестування та огляд особи з інвалідністю;
- складати, обговорювати та пояснювати програму фізичної терапії та ерготерапії особи з інвалідністю;
- безпечно та ефективно реалізовувати запропоновану програму для особи з інвалідністю;
- пристосовувати навантаження до рівня фізичної сили та витривалості пацієнта/клієнта з особливими потребами, контролювати тривалість та інтенсивність проведених заходів для забезпечення їх відповідності загальному стану здоров'я;
- навчати пацієнта з інвалідністю самообслуговуванню.

На проходження клінічної практики з фізичної терапії та ерготерапії в спеціалізованих закладах для неповносправних становить 90 годин / 3 кредити ECTS протягом 4 тижнів.

IV. ЕТАПИ ПРАКТИКИ

Етапи	Зміст, основні завдання, тривалість
1. Підготовчий	<p>Дати уявлення про сучасний стан розвитку фізичної терапії та ерготерапії з людьми з інвалідністю. Ознайомити з особливостями організаційної структури системи фізичної терапії та ерготерапії в Україні та світі за нозологіями, їх соціально-правовим статусом.</p> <p>(Протягом першого тижня практики).</p>
2. Ознайомлювальний	<p>Сформувати систему спеціальних знань з фізичної терапії та ерготерапії осіб з інвалідністю, що застосовуються у відновлювальній терапії, навчити володіти техніками проведення цих заходів.</p> <p>(Протягом другого тижня практики).</p>
3. Основний	<p>Ознайомити із сучасними методами комплексної фізичної терапії, ерготерапії та навчити застосовувати їх на практиці. Вивчити правила складання індивідуальних реабілітаційних програм для пацієнтів різних нозологічних груп з інвалідністю.</p> <p>(Протягом третього тижня практики).</p>
4. Підсумковий	<p>Опанування практики дасть змогу написати програму фізичної терапії, ерготерапії для осіб з інвалідністю. Успішне проходження практики дасть можливість вести відповідну медичну документацію, використовувати сучасні техніки консультування пацієнтів у практиці фахівця з фізичної терапії та ерготерапії з людьми з особливими потребами.</p> <p>(Протягом четвертого тижня практики).</p>

V. ВИДИ (ФОРМИ) ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

1. Законодавство про реабілітацію й ерготерапію.
2. Фізична терапія та ерготерапевтичний процес.
3. Оцінка стану пацієнта з особливими потребами.
4. Оцінювання великої моторики.
5. Оцінювання дрібної моторики.

6. Оцінювання хапання. Порушення хапання.
7. Встановлення реабілітаційного діагнозу людини з інвалідністю.
8. Складання індивідуальної програми з фізичної терапії та ерготерапії пацієнта з особливими потребами.
9. Визначення ерготерапевтичних завдань і планів, втручання.
10. Ерготерапевтичне втручання для пацієнтів з різними типами функціональних порушень.
11. Ознайомлення з організацією системи фізичної терапії та ерготерапії у закладі проходження практики.
12. Ознайомлення з умовами роботи фізичного терапевта та ерготерапевта в профільному відділенні у закладі проходження практики.
13. Проведення опитування та оцінки стану пацієнта з інвалідністю.
14. Виконання необхідних маніпуляцій, які застосовуються з фізичної терапії та ерготерапії з особами з особливими потребами.
15. Вивчення ефективності засобів і форм фізичної терапії та ерготерапії з людьми з особливими потребами за показниками лікарсько-педагогічного контролю.
16. Вивчення особливостей проведення засобів і форм фізичної терапії та ерготерапії під час роботи з пацієнтами з інвалідністю різних нозологій і за різних умов її проведення (медичний заклад, реабілітаційний центр, навчально-реабілітаційний центр, домашня програма).

VI. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАКТИКИ

Зміст роботи, що оцінюється	Кількість балів
1. Теоретична підготовка: – знання предмету; – володіння теоретичним матеріалом	15
2. Психолого-педагогічна майстерність: – педагогічний такт; – комунікабельність; – вміння працювати в команді; – вміння дотримуватись меж професійної компетентності	10
3. Особистісні характеристики: – дисциплінованість під час проходження практики; – ініціативність; – самостійність; – повага до пацієнта; – професійна спрямованість	5
4. Навички міжособистісної взаємодії: – знання методів вербального та невербального спілкування з пацієнтами у різних станах; – знання методів вербального та невербального спілкування з опікунами, членами сім'ї, близькими пацієнта; – знання методів вербального та невербального спілкування з учасниками процесу фізичної терапії та ерготерапії	10
5. Оцінювання процесу проходження практики: – складання програми або елементів програми фізичної терапії та ерготерапії; – формування технічної документації, облікової звітності на базах практики	15

6. Оцінювання звітної документації: – уміння скласти індивідуальну програму фізичної терапії; – підбір спеціальних вправ стосовно захворювання; – збір антропометричних показників пацієнта; – уміння скласти індивідуальну програму ерготерапії; – заповнення журналу практики	15
7. Оцінювання допоміжної документації : – знання законодавчих та системоутворюючих документів, що регулюють професійну діяльність; – знання законодавчих документів, що стосуються охорони здоров'я та соціального захисту дітей з особливими освітніми потребами та осіб з інвалідністю	5
8. Захист практики	25
Сума	100

IV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Розподіл балів та критерії оцінювання

Загальна оцінка за практику складається як сума оцінок за кожен з восьми пунктів змісту роботи, що оцінюється. Оцінювання здійснюється за 100-бальною шкалою ECTS.

Критерії щоденного поточного оцінювання : Відмінно (90-100) – Тісно пов'язує теорію з практикою та демонструє правильне виконання практичних навичок. Володіє методами обстеження пацієнта. Вирішує ситуаційні задачі підвищеної складності, вміє узагальнити матеріал. Добре (75-89) – Демонструє виконання (знання) практичних навичок. Правильно використовує теоретичні знання для вирішення практичних завдань. Володіє необхідними практичними навиками та прийомами їх виконання в обсязі, що перевищує необхідний мінімум. Задовільно (60-74) – Неповно, за допомогою додаткових запитань, відповідає на стандартизовані питання. Не може самостійно побудувати чітку, логічну відповідь. Під час відповіді та демонстрації практичних навичок робить помилки. Володіє лише обов'язковим мінімумом методів дослідження. Незадовільно (1-59) – студент не може побудувати логічну відповідь, не відповідає на додаткові запитання, не розуміє суті проблеми.

Шкала оцінювання

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Оцінка	
	Для екзамену	Для заліку
90-100	Відмінно	Зараховано
82-89	Дуже добре	
75-81	Добре	
67-74	Задовільно	
60-66	Достатньо	
1-59	Незадовільно	Незараховано (з можливістю повторного складання)

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

На залік виносяться основні питання, типові та комплексні задачі, ситуації, завдання, що потребують творчої відповіді та уміння синтезувати отримані знання і застосовувати їх під час розв'язання практичних задач. У випадку незадовільної підсумкової оцінки, або за бажанням підвищити рейтинг, студент може добрати бали, виконавши певний вид робіт.

Залік здійснюється провідним викладачем, має на меті перевірку рівня знань студента під час виконання залікових завдань. Максимальна кількість балів, яку студент може набрати за залік становить 100 балів. Оцінювання знань студентів здійснюється за результатами щоденного поточного оцінювання діяльності під час проходження практики та стану документації. При цьому завдання із цих видів контролю оцінюються в діапазоні від 0 до 100 балів включно. У випадку незадовільної підсумкової оцінки, або за бажання підвищити рейтинг, студент складає залік у формі опитування. Якщо семестровий рейтинговий бал студента становить 35 – 59 балів, він має можливість скласти залік. Студент, який після проходження практики набрав менше 34 балів, вивчає дисципліну повторно.

VI. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література

1. Аксельсон П. Посібник для підготовки користувачам інвалідним візком з ручним приводом / П.Аксельсон, Д.Я.Чесни, Ж.Мінкель, А.Пепп. – Л.: Міссіонер, 2002. – 172с.
2. Аксельсон П. Керівництво для вибору інвалідного візка / П. Аксельсон, Д.Я.Чесни, Ж.Мінкель. – Л.: Міссіонер, 2002. – 72 с.
3. Бармашина Л. Формування середовища життєдіяльності для маломобільних груп населення / Л. Бармашина. – К.: Союз-Реклама, 2000. – 89 с.
4. Бісмач О.В. Основи фізичної реабілітації: навч. посіб. / О.В. Бісмач, Н.Г. Мельнік. – Х.: Вид-во Бровін О.В., 2010 – 120 с.
5. Вовканич А. С. Вступ у фізичну реабілітацію: навч. посібник / А. С. Вовканич. – Львів: ЛДУФК, 2013. – 186 с.
6. Вовканич А. С. Вступ у фізичну реабілітацію / А. С. Вовканич. – Львів: Українські технології, 2008. – 200 с.
7. Вовканич А. С. Інструктивні матеріали по догляду за хворими з травмою спинного мозку / А. С. Вовканич. – Львів: Солар-2000, 2000. – 52 с.
8. Джегер ЛяВонн. Перенесення і підйом дітей та підлітків. Листки домашніх інструкцій / ЛяВонн Джегер. – Л.: Наутілус, 2000. – 27 с.
9. Романчук О.П. Лікарсько-педагогічний контроль в оздоровчій фізичній культурі: навч.-метод. пос. / О.П. Романчук. – Одеса : видавець Букаєв Вадим Вікторович, 2010. – 206с.
10. Швесткова О. Ерготерапія: підручник / О. Швесткова, С. Катержина. – Київ: Чеський центр у Києві, 2019. – 280 с.

Допоміжна література

11. Вернер Дэвид. Реабілітація дітей-інвалідів / Дэвид Вернер. – М.: Филантроп, 1995. – 643 с.
12. Джегер ЛяВонн. Інструкція до домашньої програми для немовлят і малих дітей / ЛяВонн Джегер. – Л.: Наутілус, 2000. – 58 с.
13. Діамант Рейчел. Вправи для занять з дітьми: як вдома діяти батькам малих дітей. – Л.: Наутілус, 2000. – 110 с.
14. Медична та соціальна реабілітації: навчальний посібник / за заг. ред. І.Р. Мисули, Л.О. Вакуленко. – Тернопіль: ТДМУ, 2005. – 402 с.
15. Мухін В. М. Фізична реабілітація / В. М. Мухін. – 3-тє вид. – К.: Олімп. л-ра, 2009. – 448 с.
16. Порада А. М. Основи фізичної реабілітації: навч. посібник / А. М. Порада, О. В. Солодовник, Н. Є. Прокопчук. – К.: Медицина, 2006. – 248 с.
17. Порада А.М., Порада О.В. Медико-соціальна реабілітація і медичний контроль: підручник. — К.: ВСВ “Медицина”, 2011. — 296 с.
18. Пешкова О. В. Фізична реабілітація при захворюваннях внутрішніх органів : навчальний посібник / О. В. Пешкова. – Харків : СПДФО, 2011. – 312 с.